

ΕΚΘΕΣΗ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ
ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΗΣ ΠΛΑΝΗΣ ΔΕΓΛΙ ΑΛΒΑΝΕΣΙ

ΠΑΛΕΡΜΟ - ΠΑΛΑΤΣΟ ΑΡΧΙΕΡΕΣΚΟΥΤΙΕ
6 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1980 - 6 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1981

Ἡ Piana degli Albanesi εἶναι ἡ Ἐκκλησία πού συγκεντρώνει στή Σικελία τοὺς Χριστιανοὺς πού ἦρθαν ἀπὸ τὴν ἀνατολή κατὰ τὶς μεταναστεύσεις τοῦ 15ου αἰώνα καὶ πού ἔμειναν πάντα πιστοὶ στὶς ἐκκλησιαστικὲς καὶ πολιτιστικὲς τοὺς παραδόσεις.

Ἄν καὶ καθ'ὅλα Σικελοί, παραμένουν ἐξίσου μέχρι σήμερα καθ'ὅλα Ἄλβανοί, πρᾶγμα πού ἀποτελεῖ μοναδική περίπτωση στὴν παράδοση

τῆς σικελικῆς ἀφομοίωσης. Παραλαμβάνοντας τὴ Βυζαντινὴ παράδοση τὴ διατηροῦν ἀκόμα σήμερα ζωντανή.

Οἱ Σικελο-Ἄλβανοὶ τῆς Ἐπαρχίας τῆς Piana εἶναι σήμερα διανεμημένοι στὶς κοινότητες τῆς Piana degli Albanesi, τοῦ Mezzojuso, τοῦ Palazzo Adriano, τῆς Contessa Entellina, τῆς S. Cristina Gela. Πολλοὶ ἀπ'αὐτοὺς εἶναι ἐπίσης ἐγκατεστημένοι στὸ Παλιέρμο.

Παναγία ή 'Οδηγήτρια. Ήρομόναχος Ίωαννίνκιος
Δεύτερο ήμισυ του 17ου αιώνα

Ο μητροπολιτικός τους ναός είναι στην Piana degli Albanesi, αλλά στο Παλέρμο υπάρχει και άλλος μητροπολιτικός ναός, που είναι ή εκκλησία της S. Maria dell'Ammiraglio γνωστή με την όνομασία της Martorana.

Οι εικόνες της Ήπαρχίας.

Η έκθεση αυτή παρουσιάζει τό σημαντικότερο μέρος της εικονογρα-

φικής κληρονομίας της Ήπαρχίας, που συγκεντρώθηκε με άγάπη και ζήλο κατά τη διάρκεια των αιώνων για να ανταποκριθεί στις θεολογικές και λειτουργικές ανάγκες του Βυζαντινού τυπικού.

Τό λεπτό αναστυλωτικό έργο, που άρχισε τελευταία, άπεκάλυψε πληθώρα εικόνων άνυποψίαστης όμορφιάς και σημασίας. Μερικές άπ'αυτές είναι μάλιστα άνέκδοτες γιατί μόλις

τώρα καθαρίστηκαν από τὰ ἐπι-
στρώματα πού τῖς κρατοῦσαν κρυμ-
μένες καί ξεχασμένες.

Ἐνάμεσα στὰ ἐκθέματα εἶναι ἡ
μεγάλη « pala » τοῦ S. Nicola, Βενε-
το-Κρητικό ἀριστούργημα, ὁ κρη-
τικῆς τέχνης σταυρός, ζωγραφισμένος
καί ἀπό τῖς δύο ὄψεις, καί οἱ ἐξαιρε-
τικές εἰκόνες ἀπό τὰ εἰκονοστάσια
πού στήθηκαν κατὰ τὸν 17ο αἰώνα
στῖς διάφορες ἐκκλησίες τῆς Ἐπαρ-
χίας.

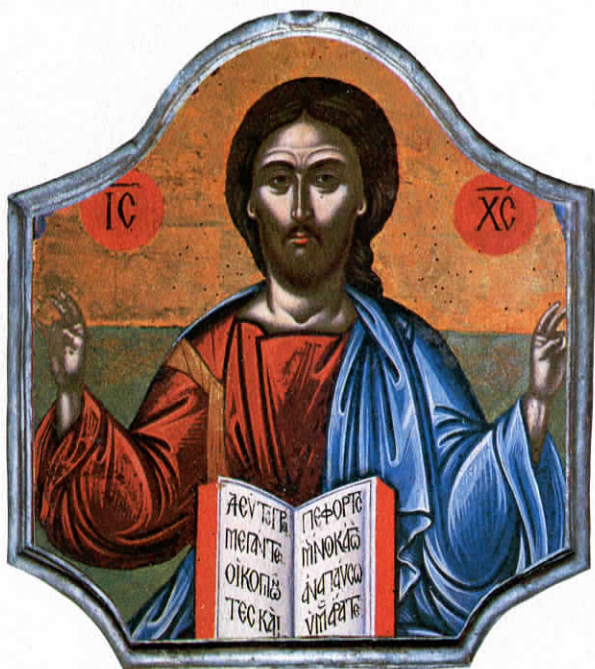
Γιὰ πρώτη φορὰ θὰ εἶναι δυνατὸ
νὰ θαυμάσει κανεὶς τὴν ἐπιβλητικὴ
σειρὰ ἀπὸ εἰκόνες τοῦ ἱερομόναχου
Ἰωαννίκιου πού ἡ ἔκθεση τὸν καθι-
ρώνει σὰν ἓνα ἀπὸ τοὺς πιὸ διάση-

μοὺς Ἑλληγες εἰκονογράφους πού
ἔδρασαν ἀκολουθώντας τὴν καθαρὴ
βυζαντινὴ παράδοση στῖς τελευταῖες
ἀναλαμπές της.

Ἡ Ἐπαρχία τῆς Ρίανα προσφέρει
μὲ τῖς εἰκόνες αὐτὲς ὅλη τὴν παρά-
δοση τῆς πού τὴ συνδέει μὲ τὸν
βυζαντινὸ καί τὸν ἀλβανικὸ κόσμο, μὲ
τὸν ἔρχομὸ καί τὴν παρουσία τῶν
παιδιῶν της στὴ Σικελία. Μ'αὐτὸ
τὸν τρόπο ἡ Ἐπαρχία θέλει νὰ
ἐπανασυνδέσει τὸν ἑαυτὸ της καί τὴ
Σικελία μὲ τὴ χθισινὴ καί τὴ σημε-
ρινὴ Ἀνατολή καί νὰ ἐκφράσει τὸ
πνεῦμα τῆς ἀσβεστης ἀδελφωσύνης
καί τῆς πολυπόθητης ἐνότητος.

Δέσις. Κρητικὴ. Ὑστερος 17ος αἰώνας

Ὁ Χριστὸς ποῦ εὐλογεῖ
Κρητική, 17ος αἰώνας

Ἡ εἰκόνα εἶναι ὁ τύπος εἰκαστικῆς τέχνης χαρακτηριστικὸς τοῦ ἀνατολικοῦ Χριστιανισμοῦ. Βασισμένη στὶς θεωρίες τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ καθιερωμένη ἀπὸ τὶς οἰκουμενικὲς συνόδους, ἡ εἰκόνα ἦταν προορισμένη νὰ χρησιμεύσει ὡς κανὼνας γιὰ ὅλο τὸν χριστιανισμό, ποῦ ἔτσι ἀποκοτῶσε μίαν ἱερὴ τέχνη ἀνάλογη μ' ἐκείνη τῶν ἄλλων μεγάλων θρησκειῶν. Ἀργότερα στὴ Δύση αὐτὴ ἡ παράδοση χάθηκε, ἐνῶ επικρατεῖ ἀκόμα στὴν Ἀνατολή, ὡς ἀκτύπητο καὶ καμάρι τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἡ εἰκόνα δὲν εἶναι ἐρμηνεία ἐνὸς θρησκευτικοῦ θέματος, οὔτε τεκμήριο μιᾶς προσωπικῆς ἐμπειρίας ἢ καὶ ἀναζήτηση μορφῆς σὲ χρώματα καὶ γραμμές. Ἡ εἰκόνα μπορεῖ νὰ περιέχει

ὅλα αὐτὰ, ἀλλὰ κυρίως ὑπάρχει γιὰ νὰ μεταδώσει ἀόρατες πραγματικότητες διὰ μέσου τῶν ὁρατῶν. Γιὰ νὰ πετύχει αὐτὸ ἀκολουθεῖ καλλιτεχνικοὺς κανόνες, δηλαδὴ μορφές καὶ συνθέσεις ποῦ ἡ ἀρχὴ τους θεωρεῖται «ἐμπνευσμένη» καὶ ποῦ μεταβιβάζονται ἀπὸ δάσκαλο σὲ μαθητὴ.

Οἱ κανόνες αὐτοὶ ἔχουν τὴ δυνατότητα νὰ ἐπιτάξουν τὴν πραγματικότητα στὴν πνευματικὴ δύναμη καὶ νὰ καθορίσουν τὴν ὑψηλὴ λειτουργία σὲ ἀπαραβίαστες δομές. Μὲ τὴν ἰκανότητα ποῦ ἔχουν νὰ ἑναρμονίσουν, οἱ κανόνες ἐξασφαλίζουν τὴν ἀποτελεσματικότητά αὐτῆς τῆς ἱερῆς τέχνης ὅπως καὶ τὴ γνησιότητά της στὰ διάφορα ἐπίπεδα τοῦ εἶναι.

Ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν

Presidenza della Regione Siciliana
Assessorato Regionale Beni Culturali e Ambientali e
Pubblica Istruzione
Assessorato Regionale del Turismo, delle Comunicazioni
e dei Trasporti
Assessorato al Turismo, Sport e Spettacolo della Provincia
di Palermo
Azienda Autonoma di Soggiorno e Turismo di Palermo
e Monreale
Banche e Istituti di Credito operanti in Sicilia
Camera di Commercio della Provincia di Palermo
Comune di Palermo
Comuni Italo-Albanesi di Sicilia
Comunità Montane di Corleone e Monreale

Ὅργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ

Associazione Culturale Italiana per l'Oriente Cristiano
Associazione "Gli Italo-Albanesi di Sicilia"
Cattedra di Lingua e Letteratura Albanese dell'Università
di Palermo
Centro Internazionale di Studi Albanesi
Clero e Comunità religiose dell'Eparchia di Piana
degli Albanesi
Commissione Regionale per l'Ecumenismo
Curia Arcivescovile di Palermo
Facoltà di Lettere e Filosofia dell'Università di Palermo
Istituto Teologico "S. Giovanni Evangelista"

Γραμματεία τῆς Ἐκθεσης

Associazione "Gli Italo-Albanesi di Sicilia"
Corso Pisani, 79 - 90129 Palermo - Tel. 423684

Τὴν Ἐκθεση ἐπιμελήθηκαν οἱ καθ. John Lindsay Orie
e Michel Berger.

Ἐπὶ σοι χαίρει. Λεπτομ. — Μόσχος. Ὑστερος 17ος αἰώνας
Σταυρός. Λεπτομ. — Κρητικὴ. Ὑστερος 16ος αἰώνας
Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής. Λεπτομ. — Κρητικὴ. Τέλος
17ου αἰώνος